

Samen werken aan passend onderwijs: Jaarverslag 2025 Commissie van Onderzoek (CvO)

Inleiding

Iedere instelling voor Cluster 2-onderwijs heeft een Commissie van Onderzoek (CvO), zoals de wet dit voorschrijft. De CvO's voeren hun wettelijke taken uit conform wet- en regelgeving en de hieruit voortvloeiende afspraken die vanuit Siméa zijn vastgesteld. De Siméa Richtlijn Toelaatbaarheid is leidend voor de CvO bij het toekennen van de arrangementen.

In dit jaarverslag van de CvO's van zijn een aantal relevante ontwikkelingen beschreven op landelijk en op sectorniveau. Ook is informatie opgenomen over aanmeldingen en besluiten in 2025 en voorgaande jaren.

Harmonisatie positionering en inrichting Commissies van Onderzoek

Het is van belang dat de wettelijke taak van de CvO op onafhankelijke, transparante en eenduidige wijze wordt uitgevoerd. In het adviesrapport 'Harmonisatie positionering en inrichting Commissies van Onderzoek' van Frans de Vijlder (mei 2023) is een programma van eisen opgesteld, dat leidt tot de gewenste onafhankelijkheid, transparantie en eenduidigheid.

De belangrijkste onderwerpen uit het adviesrapport zijn:

- ✓ eigenstandigheid van de CvO en de aanmeldroute (zorgen dat de CvO vanuit een zekere onafhankelijkheid besluiten kan nemen),
- ✓ verhouding van CvO met bestuur, management en organisatie
- ✓ inrichting en samenstelling van de CvO
- ✓ profielkenmerken van CvO leden en de voorzitter CvO
- ✓ invulling van de (wettelijke) taken.
- ✓ uniform verantwoording afleggen over de wettelijke CvO taak.

De CvO doet daarom jaarlijks verslag van de uitvoering van de wettelijke taak en wat de CvO daarbij gezien heeft in termen van resultaten, patronen, trends en eventuele risico's en zorgpunten.

Aan deze onderwerpen is de afgelopen jaren hard gewerkt. En dat blijven we doen. Bijvoorbeeld door werkprocessen in de verschillende CVO's te harmoniseren. We vinden het belangrijk dat de plaats van aanmelding niet uitmaakt. Dit vraagt voortdurend afstemming en doorontwikkeling.

Vergaderingen van Siméa team CvO

Onderwerpen zoals de positionering en inrichting van de CvO's, afstemming met ouders en andere onderwerpen die de CvO raken, bespreken we binnen Siméa team CvO.

Dit team bestaat uit de vier voorzitters CvO (van Auris, Kentalis, VierTaal en Vitus Zuid), ondersteund door een beleidsadviseur van Siméa. In 2025 is er een nieuwe voorzitter gestart bij VierTaal en is de landelijke afstemming voortgezet.

In 2025 zijn we 10 keer bij elkaar gekomen (2024: 10 keer).

De overleggen stonden in het teken van de verdere harmonisatie van de CvO-opdracht, de doorontwikkeling van de positionering en inrichting van de CvO's, en het delen van ervaringen en dilemma's rondom uitvoering van de wettelijke taak. Deze structurele afstemming draagt bij aan eenduidigheid, kwaliteitsborging en kansengelijkheid voor leerlingen binnen het cluster 2 onderwijs.

Onderwerpen in 2025 zijn bijvoorbeeld:

- ✓ Richtlijn toelaatbaarheid versie 2025
- ✓ Werkkaart CELF 5
- ✓ Harmonisatieopdracht (gezamenlijk jaarverslag, digitaal uitwisselen gegevens tussen aanmeldpunten, kwaliteitshandboek, grensverkeer en verhuisleerlingen)
- ✓ Voorbereiden update Siméa procedure klachten en bezwaren
- ✓ Klantreis
- ✓ Voorbereiding eerste landelijke CvO studiedag in 2026
- ✓ Kengetallen CvO voor Siméa bestuur
- ✓ Afstemming met klinisch fysicus audiologen (KFA)
- ✓ Procedure en werkafspraken betrokken CvO arts
- ✓ Sluiting VSO Auris en gevolgen voor de taak van de Commissie(s) van Onderzoek

In dit jaarverslag lees je over een aantal van deze onderwerpen meer:

Update richtlijn toelaatbaarheid Siméa

In 2025 is er een vernieuwde versie van de *richtlijn toelaatbaarheid voor onderwijs of ondersteuning voor dove en slechthorende leerlingen en leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis (TOS)* opgesteld omdat de laatste versie dateerde uit 2017.

In de vernieuwde versie hebben de CvO voorzitters van Auris, Kentalis, VierTaal en Vitus Zuid nauw samengewerkt met de beleidsadviseur van Siméa en CvO leden uit de vier organisaties.

Doelstelling was het updaten van de richtlijn van 2017 zonder de inhoudelijke uitgangspunten te wijzigen.

Dat is gelukt:

- ✓ De inhoud van de richtlijn is ongewijzigd gebleven.
- ✓ De tekst is redactioneel aangescherpt en op onderdelen verduidelijkt, zodat de bedoeling en toepassing van de richtlijn voor lezers beter inzichtelijk zijn.
- ✓ De verwijzingen zijn waar nodig geactualiseerd.

De richtlijn toelaatbaarheid versie 2025 is opnieuw vormgegeven met als doel de toegankelijkheid en leesbaarheid te vergroten. Op de website van Siméa is de richtlijn gepubliceerd in twee varianten: een printbare pdf-versie en een digitale flipbook-versie, waarmee gebruikers eenvoudig door de tekst kunnen navigeren.

De richtlijn toelaatbaarheid versie 2025 is besproken in alle CvO teams van Auris, Kentalis, VierTaal en Vitus Zuid. Inhoudelijke vragen zijn verzameld en gedeeld met de CvO leden, zodat zij beschikken over de juiste informatie en de richtlijn toelaatbaarheid op dezelfde manier toepassen.

Animatie aanmeldproces

In 2025 is een nieuw animatiefilmpje ontwikkeld waarin het proces van toelaatbaarheid tot ondersteuning of onderwijs binnen cluster 2 op een heldere en toegankelijke manier in beeld wordt gebracht.

Het filmpje is bedoeld voor ouders/ verzorgers en verwijzers van dove of slechthorende leerlingen, leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis (TOS) en leerlingen met een beperking in horen en zien (doofblind), die mogelijk in aanmerking komen voor extra ondersteuning op een reguliere school of voor onderwijs op een speciale school.

De animatie is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de CvO-voorzitters van Auris, Kentalis, VierTaal en Vitus Zuid. Zij hebben intensief bijgedragen aan de inhoudelijke afstemming van het filmpje, zodat de uitleg aansluit bij de wettelijke opdracht, de landelijke richtlijn toelaatbaarheid en de praktijk van de Commissies van Onderzoek.

Daarbij is nadrukkelijk aandacht besteed aan begrijpelijke taal, heldere stappen in het proces en een neutrale, informatieve toon richting ouders/ verzorgers en verwijzers.

De animatie is beschikbaar via de website van Siméa.

Siméa hecht groot belang aan inclusieve communicatie. Daarom zijn er twee varianten van het animatiefilmpje beschikbaar:

- ✓ een animatie met gesproken tekst en ondertiteling;
- ✓ een animatie in Nederlandse Gebarentaal (NGT).

Kwaliteit en zorgvuldigheid

Instellingen borgen de kwaliteit via intervisie, audits en regelmatige evaluaties. Ook wordt kritisch gekeken naar de onafhankelijkheid: nevenfuncties worden jaarlijks besproken en vastgelegd.

Niet eens met CvO-besluit

Ouders of school zijn het soms niet eens met het CvO-besluit. Als we er in een gesprek niet uitkomen, dan hebben school en/of ouders de mogelijkheid een second opinion aan te vragen. Dat is in 2025 in 13 gevallen gedaan.

Bij een second opinion beoordeelt de CvO van Auris, Kentalis, Vitus Zuid of VierTaal hetzelfde dossier en adviseert de CvO die het besluit heeft genomen. In alle gevallen gaf de uitkomst van de second opinion geen reden om het besluit te herzien, het huidige arrangement bleef in stand.

In 2025 zijn geen verzoeken ingediend bij de Geschillencommissie Passend Onderwijs (GPO) van Stichting Onderwijsgeschillen.

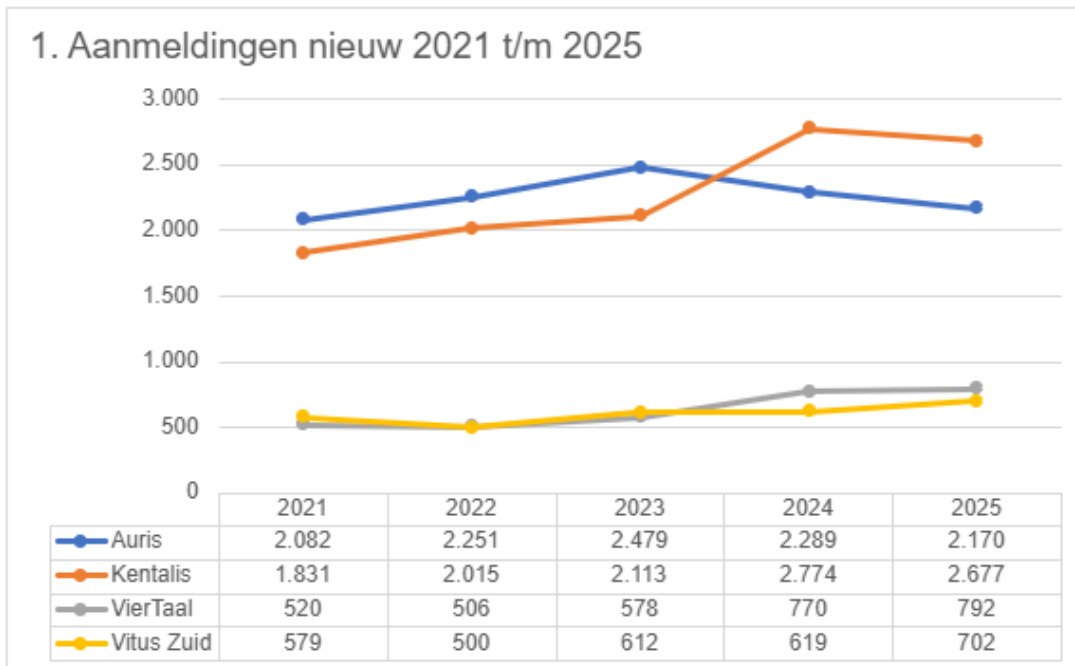
Aanmeldingen en besluiten van de Commissie van Onderzoek

De Commissie van Onderzoek gaat na in hoeverre de ondersteuningsvragen van de reguliere school samenhangen met de ernst van de stoornis en de onderwijsbehoefte van de leerling in afstemming met de reguliere school en de ouders. In sommige situaties is de reguliere school geholpen met een consultatie en adviestraject (C&A) of een cursus. Voor hulp in de vorm van C&A of een cursus is geen CvO-besluit nodig. Is deze hulp niet toereikend en is meer ondersteuning nodig, dan kent de Commissie van Onderzoek een ondersteuningsarrangement toe. Daarnaast kan de commissie besluiten of de leerling (tijdelijk) toelaatbaar is tot het speciaal onderwijs van cluster 2.

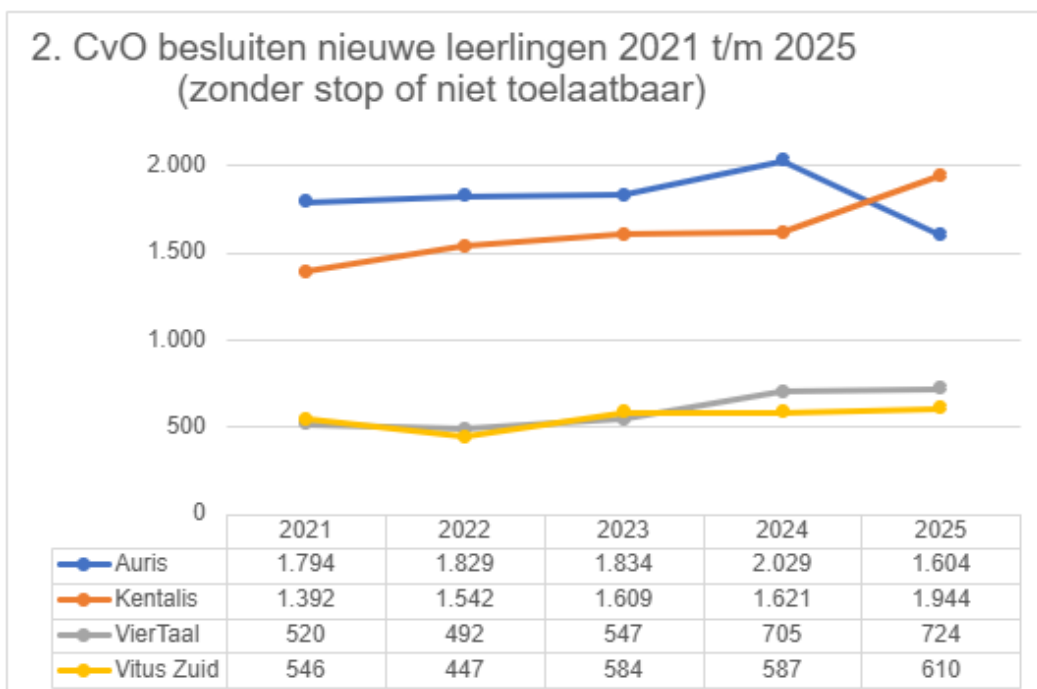
Gaat het om een vraag over ondersteuning in het onderwijs, dan beslist de Commissie van Onderzoek op basis van de Richtlijn Toelaatbaarheid of de leerling naar een cluster-2-school mag of dat de leerling hulp van cluster 2 kan krijgen op de eigen school.

Onderwijs op een cluster-2-school noemen we een onderwijsarrangement. Hulp op de eigen school noemen we een ondersteuningsarrangement. De hulp op die school wordt gegeven door een professional van de cluster 2 organisatie (ambulant begeleider of ambulant dienstverlener genoemd) in het primair, voortgezet en middelbaar onderwijs.

Onderstaand hebben we in totaal en uitgesplitst naar elke cluster-2-instelling het aantal aanmeldingen en besluiten opgenomen.

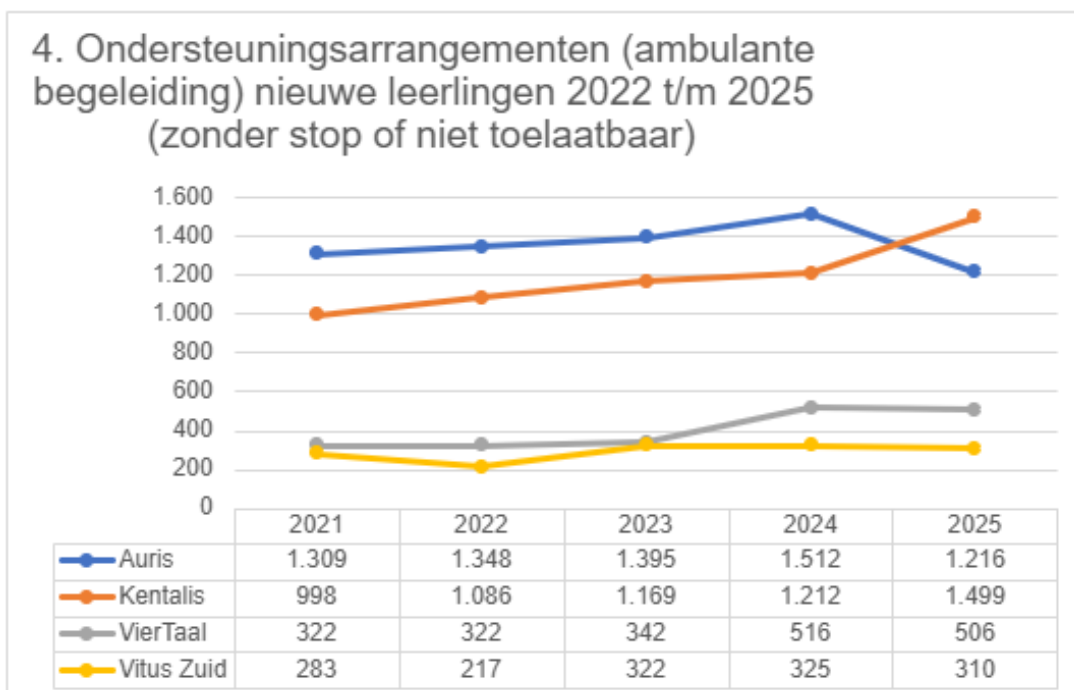
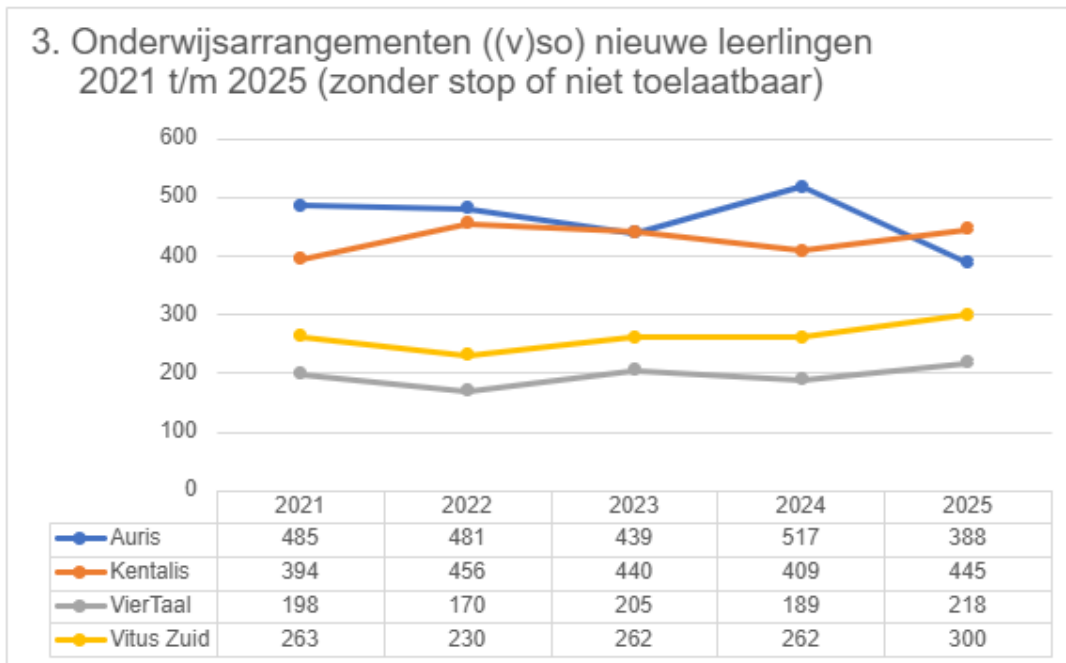

Belangrijk om te vermelden is dat het aantal aanmeldingen bij Auris in 2023 en bij Kentalis in 2024 te hoog is weergegeven. Door overgang naar een nieuw computersysteem zijn een aantal aanmeldingen dubbel meegeteld.

In dit overzicht is het aantal besluiten vermeld waarna begeleiding door of onderwijs van Auris, Kentalis, VierTaal of Vitus Zuid mag starten (de CvO heeft besloten dat de leerling toelaatbaar is, en dat begeleiding of onderwijs noodzakelijk is).

Hierna is nog in grafiek 3 zichtbaar gemaakt voor hoeveel leerlingen een onderwijsarrangement (leerling gaat naar een cluster-2-school) is toegekend. En in grafiek 4 voor hoeveel leerlingen een ondersteuningsarrangement is toegekend (begeleiding van een leerling door een cluster-2 ambulant begeleider op de school van de leerling).

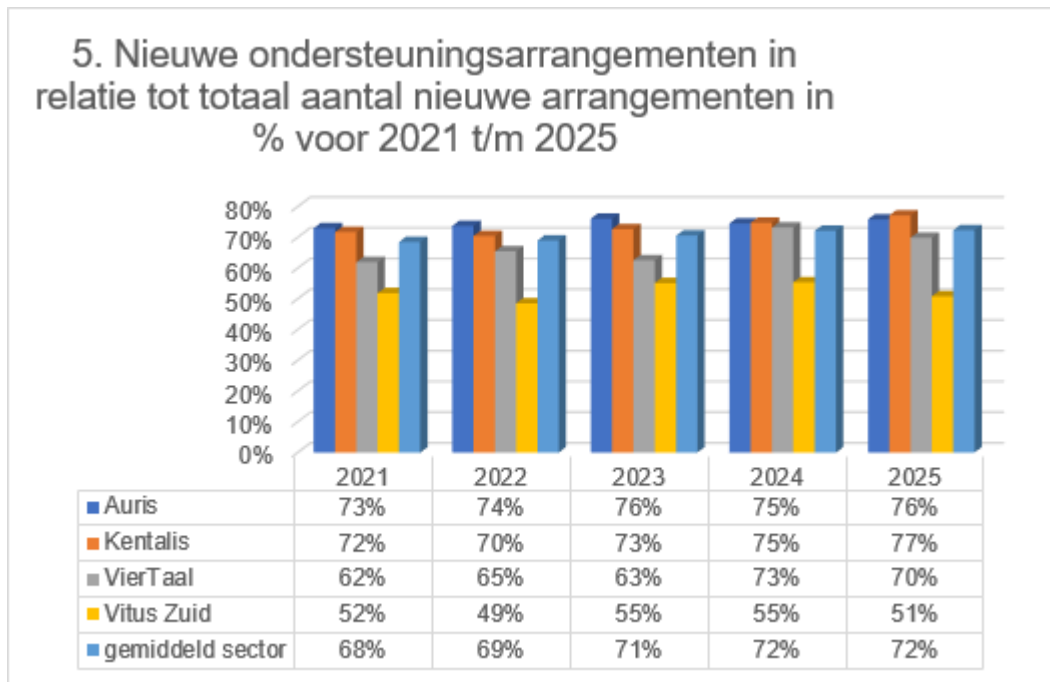

Tenslotte is in grafiek 5 zichtbaar wat de verhouding is van het aantal ondersteuningsarrangementen ten opzichte van het totaal aantal arrangementen.

Bij Auris en Kentalis is deze verhouding al een aantal jaren tussen de 70 en 80%. Bij VierTaal beweegt de verhouding daarnaartoe. En bij Vitus Zuid blijft het percentage tussen de 50 en 60%.

Het percentage wordt vooral hoger door een sterke toename van het aantal ondersteuningsarrangementen (belangrijker dan het effect van de daling van het aantal onderwijsarrangementen). Bij zowel Auris, Kentalis als VierTaal is die stijging van het totale aantal aanmeldingen en het aantal ondersteuningsarrangementen zichtbaar. Bij Vitus Zuid blijven het aantal aanmeldingen en ook het aantal onderwijs- en ondersteuningsarrangementen binnen dezelfde bandbreedte.

Mogelijk is de verhouding tussen onderwijs- en ondersteuningsarrangementen ook een indicatie van de graad van inclusie: vragen scholen ondersteuning aan of verwachten zij dat de onderwijsbehoeften van de leerling alleen op speciaal onderwijs van cluster 2 vervuld kunnen worden? Overigens zien we ook dat het aantal aanmeldingen in sommige gebieden sterk toeneemt, terwijl in andere gebieden een afname zichtbaar is.

Dit jaarverslag is opgesteld door de voorzitters CvO:

Anita Aalpoel (VierTaal)

Janneke Renders (Vitus Zuid)

Jantien van Olst (Kentalis)

Monique Van Loo (Auris)

22 mei 2026